

ROBOTS EN ACCIÓ!

ACTIVITATS INICIALS

PRIMÀRIA

REpte 4

RESTABLIM EL COMERÇ A JEDARA

Programa finançat pel Ministeri d'Educació, Formació Professional i Esports, amb el suport de la Generalitat de Catalunya

Diners, un mitjà que tothom accepta per comprar i vendre.

Amb els diners podem saber quant valen els productes i els serveis, com el menjar, la roba o les joguines.

Els diners poden passar d'una persona a una altra i també d'un país a un altre, i així ajuden al comerç. També serveixen per saber quanta riquesa té una persona o un país.

Fa molts anys, les persones no utilitzaven diners com avui. Per aconseguir el que necessitaven feien servir el **bescanvi**, és a dir, canviaven un producte per un altre. Per exemple, podien intercanviar menjar per roba o eines per animals.

Aquest sistema tenia molts problemes. No sempre les dues persones volien el mateix, i tampoc era fàcil saber si l'intercanvi era just.

Per això, la gent va començar a utilitzar **metalls** com l'or i la plata, que eren resistents, no es feien malbé i tenien valor. Al principi, aquests metalls s'utilitzaven segons el seu pes, i calia pesar-los cada vegada que es feia un intercanvi.

Més endavant van aparèixer les **monedes**, peces de metall amb una marca oficial que indicava el seu valor. Les primeres monedes es van crear fa uns 2.700 anys a Turquia, i van facilitar molt el comerç perquè ja no calia pesar el metall.

Amb el temps, quan el comerç va créixer, portar moltes monedes es va tornar incòmode. Per això es van inventar els **bitllets de paper**, que representaven una quantitat d'or o plata guardada en un lloc segur. Els bitllets eren més lleugers i fàcils de transportar.

Avui dia continuem utilitzant monedes i bitllets, juntament amb altres formes de pagament més modernes.

DEL BESCANVI ALS DINERS EN METÀL·LIC

ABANS DEL 3000 aC	3000–2000 aC	~ 700 aC	SEGLES VII–VI aC	EDAT ANTIGA i MITJANA
BESCANVI	METALLS PEL PES	PRIMERES MONEDES	ÈPOCA DE LES MONEDES	CONSOLIDACIÓ
				
- La gent intercanvia productes (bescanvi) Problemes: - Dificultat per posar-se d'acord - Alguns productes són difícils de portar	- La gent fa servir or i plata. Els pesa per saber quant valen - Ex: Mesopotàmia / Babilònia	- Es fan les primeres monedes de metall - Apareixen a Lidia (Àsia Menor)	- Les monedes milloren el comerç - Un segell indica el seu valor - S'utilitzen en molts llocs	- Es fan servir monedes i bitllets - Els bitllets representen or guardat - Aquests diners s'utilitzen durant molts anys

Activitat 1: Què en saps, dels diners?

En Max, la Lluna i el robot han vist com els jedarians fan servir el sistema de bescanvi: canvien un objecte per un altre. Per exemple, 3 pomes a canvi d'una joguina. Però això no sempre funciona perquè cal que les dues persones vulguin exactament el que ofereix l'altra. Per això, a la Terra van aparèixer les monedes i els bitllets. Després de llegir el text anterior, respon les preguntes següents:

1. Abans d'existir els diners, quin sistema feien servir les persones?
 - a. El préstec.
 - b. El pagament amb targeta.
 - c. El bescanvi.
 - d. El comerç digital.
2. Què vol dir "bescanvi"?
 - a. Comprar amb bitllets.
 - b. Canviar un producte per un altre.
 - c. Guardar diners al banc.
 - d. Regalar coses.
3. Quin era el problema del bescanvi?
 - a. Era molt ràpid.
 - b. Sempre era just.
 - c. No sempre les dues persones volien el mateix.
 - d. Es feia amb monedes.
4. Quins metalls es van començar a utilitzar com a diners?
 - a. Ferro i bronze.
 - b. Or i plata.
 - c. Coure i alumini.
 - d. Acer i zinc.
5. Per què l'or i la plata eren bons per fer servir com a diners?
 - a. Perquè canviaven de color.
 - b. Perquè eren tous.
 - c. Perquè eren resistents i no es feien malbé.
 - d. Perquè eren molt lleugers.
6. On es van crear les primeres monedes?
 - a. A Catalunya.
 - b. A França.
 - c. A Turquia.
 - d. A Itàlia.
7. Fa aproximadament quants anys es van crear les primeres monedes?
 - a. Fa 100 anys.
 - b. Fa 500 anys.
 - c. Fa 2.700 anys.
 - d. Fa 10.000 anys.
8. Per què es van inventar els bitllets?
 - a. Perquè eren més bonics
 - b. Perquè eren més lleugers i fàcils de transportar
 - c. Perquè no tenien valor
 - d. Per substituir els productes

Activitat 1: Què en saps, dels diners?

SOLUCIÓ

En Max, la Lluna i el robot han vist com els jedaria canvien un objecte per un altre. Per exemple, 3 pot canviar una joguina. Però això no sempre funciona perquè cal que les dues persones vulguin exactament el que ofereix l'altra. Per això, a la Terra van aparèixer les monedes i els bitllets. Després de llegir el text anterior, respon les preguntes següents:

1. Abans d'existir els diners, quin sistema feien servir les persones?
 - a. El préstec.
 - b. El pagament amb targeta.
 - c. **El bescanvi.**
 - d. El comerç digital.
2. Què vol dir "bescanvi"?
 - a. Comprar amb bitllets.
 - b. **Canviar un producte per un altre.**
 - c. Guardar diners al banc.
 - d. Regalar coses.
3. Quin era el problema del bescanvi?
 - a. Era molt ràpid.
 - b. Sempre era just.
 - c. **No sempre les dues persones volien el mateix.**
 - d. Es feia amb monedes.
4. Quins metalls es van començar a utilitzar com a diners?
 - a. Ferro i bronze.
 - b. **Or i plata.**
 - c. Coure i alumini.
 - d. Acer i zinc.
5. Per què l'or i la plata eren bons per fer servir com a diners?
 - a. Perquè canviaven de color.
 - b. Perquè eren tous.
 - c. **Perquè eren resistents i no es feien malbé.**
 - d. Perquè eren molt lleugers.
6. On es van crear les primeres monedes?
 - a. A Catalunya.
 - b. A França.
 - c. **A Turquia.**
 - d. A Itàlia.
7. Fa aproximadament quants anys es van crear les primeres monedes?
 - a. Fa 100 anys.
 - b. Fa 500 anys.
 - c. **Fa 2.700 anys.**
 - d. Fa 10.000 anys.
8. Per què es van inventar els bitllets?
 - a. Perquè eren més bonics
 - b. **Perquè eren més lleugers i fàcils de transportar**
 - c. Perquè no tenien valor
 - d. Per substituir els productes

Activitat 2: Quina parada guanya més diners?

REpte 4

Al mercat de Kömer hi ha diferents parades: fruiteries, carnisseria, pastisseria, peixateria... Cada parada té uns preus diferents per als seus productes, i al final del dia registren les unitats venudes, com pots veure en la taula:

Parada	Producte	Preu	Unitats venudes
Fruiteria	Poma	1 €	30
Fruiteria	Plàtan	3 €	15
Carnisseria	Pernil dolç	8 €	6
Carnisseria	Salxitxes	10 €	8
Pastisseria	Pa	3 €	10
Pastisseria	Pastís	20 €	10

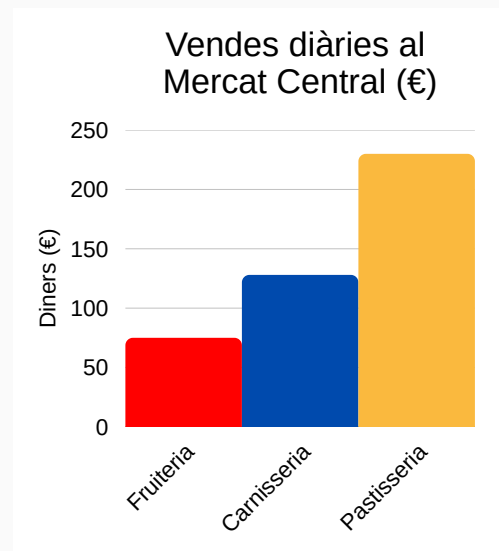
1. A quina parada s'han venut més productes?

- a) A la fruiteria.
- b) A la carnisseria.
- c) A la pastisseria.

2. Què representa el següent gràfic de barres?

- a) El nombre total d'unitats venudes a cada parada.
- b) Els diners guanyats en cada parada en una setmana.

b) Els diners guanyats en cada parada en un dia.

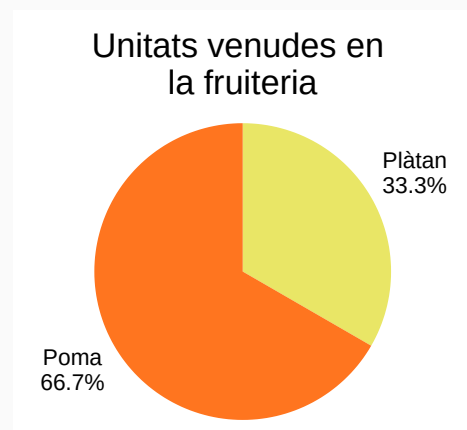
3. Quina parada ha guanyat més diners en un dia?

- a) La carnisseria
- b) La pastisseria
- c) La fruiteria

4. Com expliques que la pastisseria hagi guanyat més diners tot i que la fruiteria ha venut més unitats de producte? Els productes que venen tenen un cost més elevat.

5. Que representa aquest gràfic de sectors?

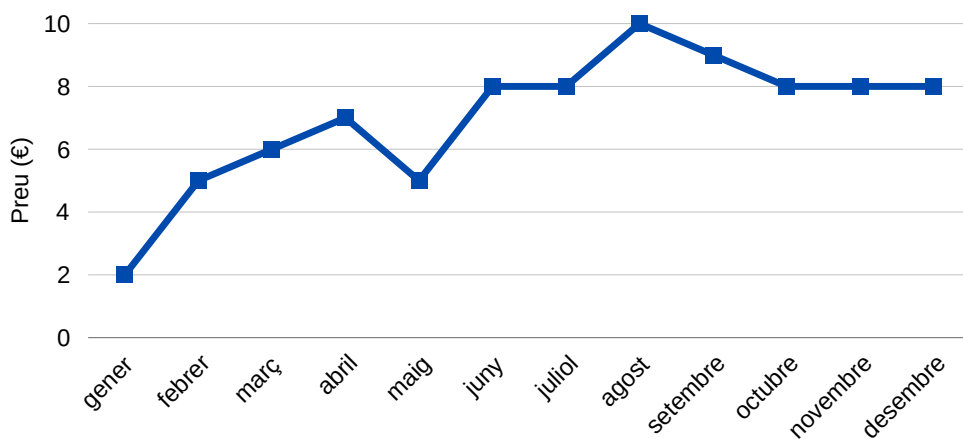
- a) El percentatge de plàtans i pomes que s'han venut en un dia a la parada.
- b) El preu dels plàtans i pomes en la parada.
- c) El percentatge de diners guanyats per la venda de plàtans i pomes.

El pa i els pastissos estan fets amb ingredients com la **farina**, que s'obté del blat. Però el preu de la farina no sempre és el mateix. De vegades, si hi ha hagut sequera o molt poca pluja, el blat no creix tant com caldria. Això fa que hi hagi menys farina disponible i, per això, el seu preu puja. Quan la farina és més cara, el pa i els pastissos també poden costar més diners. Això passa perquè els productes que comprem depenen dels aliments que hi ha disponibles i de com de fàcil o difícil és tenir-los.

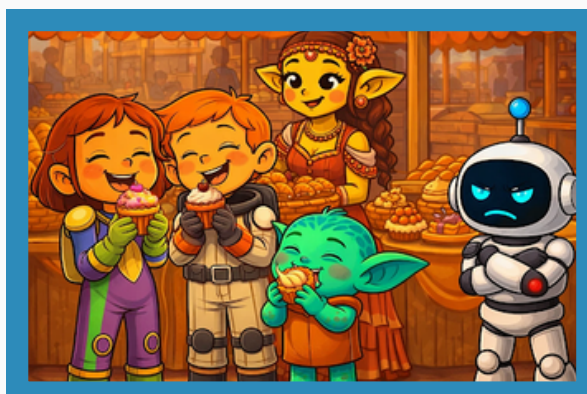

Preu d'un sac de farina per mesos (€)

1. Segons el gràfic, quines afirmacions són vertaderes (V) i quines falses (F)?

	V	F
El preu d'un sac de farina és el mateix durant tots els mesos de l'any.		
El mes en què el preu del sac de farina és més baix és maig.		
El preu més alt del sac de farina va ser de 10 €.		
Al mes de març el preu del sac de farina és inferior al mes de gener.		
Durant els mesos d'octubre, novembre i desembre el preu del sac de farina és el mateix.		
Al mes de juliol, el sac de farina tenia un preu de 5 €.		

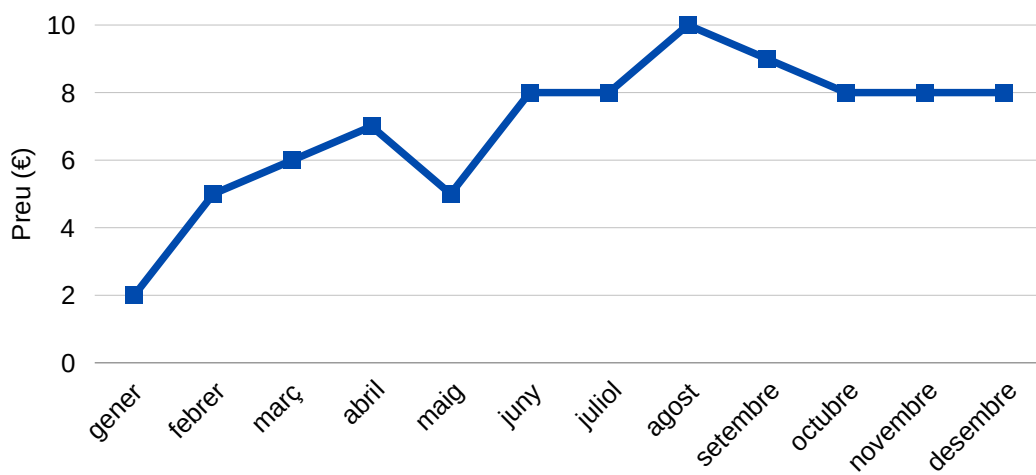

SOLUCIÓ

El pa i els pastissos estan fets amb farina, un producte que s'obté del blat. Però el preu de la farina no sempre és el mateix. De vegades, si hi ha hagut sequera o molt poca pluja, el blat no creix tant com caldria. Això fa que hi hagi menys farina disponible i, per això, el seu preu puja. Quan la farina és més cara, el pa i els pastissos també poden costar més diners. Això passa perquè els productes que comprem depenen dels aliments que hi ha disponibles i de com de fàcil o difícil és tenir-los.

Preu d'un sac de farina per mesos (€)

1. Segons el gràfic, quines afirmacions són vertaderes (V) i quines falses (F)?

	V	F
El preu d'un sac de farina és el mateix durant tots els mesos de l'any.		X
El mes en què el preu del sac de farina és més baix és maig.		X
El preu més alt del sac de farina va ser de 10 €.	X	
Al mes de març el preu del sac de farina és inferior al mes de gener.		X
Durant els mesos d'octubre, novembre i desembre el preu del sac de farina és el mateix.	X	
Al mes de juliol, el sac de farina tenia un preu de 5 €.		X

